

I. ĐỌC - HIỂU (6.0 điểm)

Đọc văn bản sau và thực hiện các yêu cầu bên dưới:

ÔNG NGOẠI

(*Lược phần đầu*: Người nhà Dung đi nước ngoài, Dung sang ở với ông ngoại. Ban đầu Dung không hòa nhập được với cuộc sống mới, than thở với mẹ và người mẹ khuyên cố gắng chăm ông thay mẹ...)

Dung anh ách lái xe về nhà ngoại, cậu đi để lại chiếc Chaly màu xanh, Dung dùng đi học. Hồi sáng này, ông ngoại dắt xe ra đến cửa Dung hỏi:

- Ngoại định đi đâu?
- Ông lên quận một chút.

Dung ngăn:

- Thôi, ngoại già rồi, không nên lái xe, có đi, con chở ông đi.

Ông tỏ vẻ giận, quảy quả vào nhà. Ôi, người già sao mà khổ đến vậy.

Thế nghĩa là có hai thế giới ở trong ngôi nhà. Thế giới của ông là mấy ông bạn già, là mấy chồng nhụt báo, là cái radio đầu hồi còn đánh nhau, là trầm tư suy ngẫm, là mảnh sân hoa trái. Thế giới của Dung là tiếng nhạc gào thét xập xình, là sắc màu xanh đỏ, là quả đất như nằm gọn trong bàn tay. Sáng nó dậy thật sớm để nấu cơm, sau đó đi học, chiều lại học, buổi tối nó vù xe đến bạn chơi hoặc về nhà nghe mấy đĩa em cái nhau ôm tòi. Hai thế giới vừa giành giật vừa hoà tan nhau.

Mặc dầu Dung đang ở trong thế giới của ông, mà không biết mình đang chìm dần vào đấy... Có những sự thay đổi Dung không thể ngờ được. Bây giờ mỗi đêm Dung trở mình nghe ông ngoại ho khúc khắc. Nghe cây mai nhỏ nứt mình, nảy chồi Dung nghiện hương trầm tối tối ông thấp lên bàn thờ bà ngoại. Lắm khi lũ em Dung sang, chúng nó phá phách quảy tung cả lên, Dung mắng, chúng nó trề môi “Chị hai khó như một bà già”, Dung giật mình. Có lẽ quen với cái tĩnh lặng trong sân mà mỗi chiều Dung giúp ông tưới cây, cái khoảng không xanh lục lờng trong khói bụi, đầu đó, trên tầng me già, dăm chú chim hót líu lo Dung quen dáng ông ngoại với mái tóc bạc, với đôi mắt hờm, cái cằm vuông, quen mỗi tháng một lần cộc cạch lên phường lương hưu. Có một điều Dung ngày càng nhận ra tiếng ho của ông ngày càng khô và rời rạc như lời kêu cứu. Chủ nhật Dung cầm củi lau chùi bên dàn karaoke phủ bụi, ông đứng lên nheo mắt:

- Sao con không hát, con hát rất hay mà.- Dung thoáng ngỡ ngàng, nó hỏi:
- Ngoại có thích nghe không?

Rồi mở máy. Hôm ấy Dung rất vui, lần đầu tiên nó hát cho riêng ông nghe và quan trọng nhất là ông đã ngồi lại đấy, gật gù.

...

Hết mùa me dốt, ông cháu Dung nhặt lá mai đón Tết. Cậu gửi thư và quà về. Ông ôm chầm lấy thư bảo Dung.

– Con đọc ngoại nghe.

Dung đọc một lèo, lúc ngược lên đã thấy mắt ông đỏ rung. Ông đến bàn thờ bà, đốt nén hương, mùi trầm ngào ngạt, Dung hỏi:

– Ngoại thương cậu như vậy, sao không theo cậu?

Ông trù mền:

– Ngoại muốn mỗi năm cùng con đón giao thừa và nghe con hát”.

(Trích *Ông ngoại*, Nguyễn Ngọc Tư, Nhà xuất bản trẻ 2001)

*** Chú thích:** Nguyễn Ngọc Tư: sinh năm 1976, quê ở Cà Mau, là nữ nhà văn trẻ của Hội nhà văn Việt Nam. Nguyễn Ngọc Tư thường viết về những điều bình dị, gần gũi xung quanh cuộc sống của mình. Giọng văn chi đậm chất Nam Bộ, là giọng kể mềm mại mà thâm trầm, sâu cay về những cuộc đời éo le, những số phận chìm nổi. Cái chất miền quê sông nước ngấm vào các tác phẩm, thấm đẫm cái tình của làng, của đất, của những con người chân chất hồn hậu nhưng ít nhiều gặp những bất hạnh. Truyện ngắn “Ông ngoại” với một cốt truyện đơn giản nhưng chủ đề, đề tài có giá trị nhân văn cao, khiến người đọc phải suy ngẫm về nhiều điều có giá trị của cuộc sống.

Câu 1. (0,5 điểm) Văn bản trên thuộc thể loại nào?

Câu 2. (0,5 điểm) Xác định ngôi kể trong văn bản.

Câu 3. (0,5 điểm) Nêu đề tài của văn bản.

Câu 4. (0,5 điểm) Tìm phó từ trong câu sau:

“Mặc dầu Dung đang ở trong thế giới của ông, mà không biết mình đang chìm dần vào đấy...”

Câu 5. (0,75 điểm) Nêu nội dung chính của văn bản.

Câu 6. (0,75 điểm) Trình bày sự thay đổi trong tâm lý và tình cảm của nhân vật Dung qua các giai đoạn trong truyện.

Câu 7. (1,0 điểm) Qua văn bản, tác giả muốn gửi đến người đọc thông điệp gì?

Câu 8. (1.5 điểm) Từ câu chuyện của Dung và ông ngoại, em có đồng tình với sự thay đổi trong tình cảm của Dung không? Vì sao?

II. VIẾT (4.0 điểm)

Trong các tác phẩm văn học, em đã được làm quen với nhiều nhân vật văn học thú vị. Hãy viết bài văn phân tích đặc điểm của một nhân vật trong một tác phẩm truyện mà em yêu thích.

----- Hết -----

- Học sinh không được sử dụng tài liệu.
- Giám thị không giải thích gì thêm.

UBND XÃ PHÚ LỘC
TRƯỜNG THCS LỘC TRÌ

ĐỀ CHÍNH THỨC

ĐỀ KIỂM TRA GIỮA KỲ I
NĂM HỌC 2025 - 2026
MÔN: NGỮ VĂN – LỚP 7

Thời gian làm bài: 90 phút (không kể thời gian giao đề)

HƯỚNG DẪN CHẤM

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	6,0
	1	Thể loại: truyện ngắn	0,5
	2	Ngôi kể: Ngôi thứ ba.	0,5
	3	Đề tài: Tình cảm gia đình, đặc biệt là tình cảm giữa ông và cháu	0,5
	4	Phó từ: <i>đang</i>	0,5
	5	Nội dung chính: Đoạn trích kể về bé Dung sang sống với ông ngoại sau khi cha mẹ ra nước ngoài. Ban đầu, Dung thấy buồn bã, xa lạ và không hòa hợp với cuộc sống mới. Nhưng dần dần, bằng tình yêu thương, sự quan tâm và giản dị của ông, Dung cảm nhận được tình cảm ấm áp, gắn bó với ông hơn. Đoạn trích thể hiện tình yêu thương, sự cảm thông giữa các thế hệ trong gia đình.	0,75
	6	Sự thay đổi của Dung: ban đầu hờ hợt, thờ ơ; sau biết yêu thương, quan tâm, hát cho ông nghe, cùng đón Tết.	0,75
	7	Học sinh trình bày với nhiều thông điệp miễn phù hợp với yêu cầu câu hỏi, hợp đạo lí. Sau đây là một vài gợi ý: - Biết yêu thương, trân trọng người thân trong gia đình. - Biết hi sinh, chia sẻ, quan tâm, gắn kết các thành viên trong gia đình. - Gia đình là nơi che chở, giúp con người trưởng thành. <i>Lưu ý: Học sinh nêu được 2 thông điệp phù hợp: 1 điểm</i>	1,0
	8	Học sinh bày tỏ quan điểm của mình và có cách lí giải phù hợp với nội dung câu hỏi, chuẩn mực đạo đức văn hóa. Sau đây là một vài gợi ý: - Đồng tình với ý kiến vì: + Đó là một sự thay đổi tự nhiên, hợp lí và rất đáng trân trọng. + Ban đầu, Dung còn nhỏ, phải xa cha mẹ, sống trong môi trường mới nên cảm thấy buồn bã, xa lạ là điều dễ hiểu. + Khi cảm nhận được tình yêu thương âm thầm, sự chăm sóc tận tụy của ông ngoại, em dần hiểu rằng ông chính là chỗ dựa tinh thần quý giá. + Sự thay đổi ấy cho thấy Dung biết trân trọng tình thân, biết yêu thương và thấu hiểu hơn, đó là biểu hiện của sự trưởng thành trong tâm hồn. <i>Lưu ý:</i> - Học sinh đưa ra 3 lí giải hợp lí: 1,5 điểm - Nếu học sinh đưa ra quan điểm không đồng tình nhưng có lí giải hợp lí, thuyết phục được ½ số điểm	1,5
II		VIẾT	4,0

	<i>a. Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận văn học:</i> phân tích đặc điểm nhân vật trong tác phẩm truyện. Mở bài nêu được vấn đề nghị luận, thân bài triển khai được vấn đề, kết bài khái quát được vấn đề.	0,25
	<i>b. Xác định đúng yêu cầu của đề:</i> phân tích đặc điểm nhân vật trong tác phẩm truyện mà em yêu thích.	0,25
	<i>c. Triển khai hợp lí nội dung bài văn</i> Có thể viết bài văn theo hướng sau: * Mở bài: Giới thiệu tác phẩm văn học và nhân vật; nêu khái quát ấn tượng về nhân vật. * Thân bài: - Phân tích đặc điểm của nhân vật (chỉ ra được đặc điểm của nhân vật dựa trên các bằng chứng trong tác phẩm) . - Nhận xét được về nghệ thuật xây dựng nhân vật của nhà văn. * Kết bài: Nêu ấn tượng và đánh giá về nhân vật.	0,25
	<i>d. Chính tả, ngữ pháp:</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt.	0,25
	<i>e. Sáng tạo:</i> Thể hiện sự hiểu biết sâu sắc về đặc điểm nhân vật trong truyện ngắn; có cách diễn đạt mới mẻ.	0,25

----- Hết -----